

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/64/2022
Identifikačné číslo spisu: 7212237064
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:7212237064.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu RDB s.r.o., so sídlom Budulovská 29, 045 01 Moldava nad Bodvou, IČO: 36 585 157, zastúpeného JUDr. Vlastimilom Klepáčom, advokátom so sídlom Krmanova 16, 040 01 Košice, proti žalovanému G. F. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, XXX XX O., zastúpenému Advokátska kancelária Hopferova s.r.o., so sídlom Bajzova 2, 040 01 Košice, IČO: 47 254 220, o zaplatenie 150.000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 37C/196/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29. júla 2020 sp. zn. 9Co/254/2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 04. marca 2021 sp. zn. 9Co/254/2019 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi voči žalovanému p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 15. novembra 2018 sp. zn. 37C/196/2014 žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 150.000,- eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 150.000,- eur od 12.04.2011 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a rozhodol, že žalobca má právo voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalovaný u žalobcu v období od 05.11.2005 do 13.04.2011 vykonával funkciu konateľa, pričom dňa 22.12.2009 z bankového účtu právnickej osoby uskutočnil bankový prevod sumy 180.000,- eur na svoj vlastný účet, z ktorej čiastka 30.000,- eur bola použitá na účely podložené relevantným právnym dôvodom. Zostatok sumy 150.000,- eur zostal nevyúčtovaný. Výzvou z 01.04.2011 bol žalovaný vyzvaný na zdokladovanie účelu použitia peňažných prostriedkov, prípadne na ich vrátenie do 11.04.2011. Spoločnosť KREDIT AUDIT, s.r.o. Bratislava vydala dňa 12.12.2012 potvrdenie o riadnej evidencii dlžnej sumy ako pohľadávky voči žalovanému, ktorý jej výber nijakým spôsobom nezdokladoval. Firma vo svojom účtovníctve neeviduje nijaký náklad alebo výdavok, ktorý by z hľadiska času a výšky prevádzanej sumy

150.000,- eur mohol preukazovať účel prevodu. Žalovaný na svoju obranu uviedol, že nie je reálne možné, aby sám ako konateľ poukázal sumu 150.000,- eur bez súhlasu minimálne jedného z ďalších dvoch konateľov (P. Q. a P. P.). Tvrdil, že žalovaná suma predstavovala splatenie časti pohľadávky spoločníka voči spoločnosti, ktorú evidoval v dôsledku poskytnutia peňažnej pôžičky pôvodnému žalobcovi v celkovej výške 347.976,- eur so splatnosťou 10 rokov. Nevyhnutnými účtovnými dokladmi disponoval len žalobca, preto nebolo reálne možné, aby v čase výzvy z 01.04.2011, kedy už nevykonával funkciu konateľa, preukázal účel použitia sumy 150.000,- eur. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 133 ods. 1, § 135a ods. 1 - 3, § 373, § 378, § 365, § 369 ods. 1, § 757 Obchodného zákonníka. Konštatoval absolútny charakter obchodno-závazkového vzťahu medzi konateľom a spoločnosťou aj objektívnu zodpovednosť za škodu podľa Obchodného zákonníka. Ak štatutárny orgán nekoná s odbornou starostlivosťou, poruší tým svoje povinnosti pri výkone pôsobnosti konateľa a je povinný nahradiť škodu. Žalovaný mal právo ako konateľ samostatne pristupovať k účtu žalobcu cez internetbanking. Svedok G. P. P. v konaní vedenom pod sp. zn. 29C/132/2014 potvrdil oprávnenie žalovaného operatívne vyberať hotovosť a uhrádzať náklady aj finančné prostriedky prevádzkať na svoj osobný účet. Protiprávnosť konania žalovaného ako pojmový znak zodpovednosti za škodu videl súd prvej inštancie v porušení všeobecnej zásady výkonu pôsobnosti konateľa prihliadať na záujmy spoločnosti a konať s odbornou starostlivosťou (§ 135a ods. 1 Obchodného zákonníka, ďalej aj „Obch. zák.“). V rozpore so záujmami spoločnosti a spoločníkov je výber finančných prostriedkov z účtu obchodnej spoločnosti a ich použitie bez preukázania účelu, čím žalovaný spôsobil žalobcovi škodu 150.000,- eur v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného. Okresný súd zdôraznil nekorešpondujúce tvrdenia žalovaného, keď na jednej strane tvrdil, že išlo o splátku pôžičky, ktorú ako konateľ poskytol právnickej osobe, na druhej strane tvrdil, že mohlo ísť aj o odmenu konateľa. Na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení žalovaný nevedel predložiť žiadny relevantný doklad. Pri priznávaní úroku z omeškania vychádzal okresný súd z nar. č. 87/95 Z. z. a pri rozhodovaní o náhrade trov konania z ustanovení § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 29. júla 2020 sp. zn. 9Co/254/2019 s poukazom na § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za dostatočne a presvedčivo odôvodnené a preskúmateľné uvedúc, že skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov. Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval. Odvolací súd doplnil, že § 135a ods. 1 Obch. zák. ukladá konateľovi povinnosť prihliadať pri výkone svojej funkcie na záujmy spoločnosti a všetkých jej spoločníkov a konať pritom s odbornou starostlivosťou. Objektívna povaha kritéria odbornej starostlivosti a obráteného dôkazného bremena v zmysle ods. 3 cit. ust. by za podmienky riadnej aplikácie mala viesť k prísnejšiemu vyvodzovaniu zodpovednosti voči konateľom a k tomu, že funkciu konateľa by nemala vykonávať osoba, ktorá objektívne nedisponuje dostatočnými vedomosťami a schopnosťami na riadne vedenie spoločnosti. Obchodný zákonník s účinnosťou od 01.01.2002 zaviedol zásady výkonu pôsobnosti konateľov, ktoré spočívajú v povinnosti objektívne konať s odbornou starostlivosťou a súčasne lojalitu vo vzťahu k záujmom spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. V prejednávanej veci bolo pri splnení všetkých predpokladov zodpovednosti konateľa za škodu povinnosťou žalovaného vyvinieť sa a preukázať, že podľa § 135a ods. 3 Obch. zák. ako konateľ v dobrej viere konal v záujme spoločnosti a vynaložil primerané úsilie na to, aby záujmy spoločnosti spoznal. Zodpovednosť konateľa za škodu nevznikne, ak preukáže, že konal s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, že koná v záujme spoločnosti. Tento liberačný dôvod umožňuje aj v podmienkach slovenského korporátneho práva uplatnenie doktríny riadneho obchodného úsudku, t. j. vylúčenie zodpovednosti za škodu, ak štatutárny orgán pri podnikateľskom rozhodovaní mohol mať rozumne za to, že na základe náležitých informácií koná v prospech spoločnosti. Odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu o zodpovednosti žalovaného ako konateľa za škodu, keďže v období výkonu funkcie konateľa previedol 22.12.2009 z účtu žalobcu na svoj osobný účet sumu 180.000,- eur, z ktorej 150.000,- eur nevyúčtoval, t. j. nepreukázal účel prevodu predmetných peňažných prostriedkov a túto čiastku ani nevrátil, takže žalobcovi vznikla škoda v žalovanej výške. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť ako konanie s odbornou starostlivosťou vo vzťahu k záujmom spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Z uvedených dôvodov bolo potrebné rozsudok ako vecne správny potvrdiť. K poukazu

žalovaného na obdobné konanie pred súdom prvej inštancie vedené pod sp. zn. 29C/132/2014 a odvolacom súde pod sp. zn. 9Co/251/2018 odvolací súd uviedol, že nie je ním viazaný. Okrem toho, aj keď išlo o obdobný nárok medzi rovnakými stranami sporu súdy vec právne posúdili podľa ustanovení o všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1, 3 a § 442 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka, pričom išlo o iný nárok žalobcu a odlišný skutkový stav a vykonané dôkazy. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania v celom rozsahu, keďže bol v odvolacom konaní úspešný a žalovaný nemal v odvolacom konaní úspech.

2.1. Uznesením zo dňa 04. marca 2021 sp. zn. 9Co/254/2019 Krajský súd v Košiciach rozhodol o oprave záhlavia písomného vyhotovenia rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/254/2019 zo dňa 29.07.2020 tak, že namiesto obchodného mena žalobcu RBD s.r.o., Moldava nad Bodvou, má byť správne uvedené RDB s.r.o., Moldava nad Bodvou.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie tvrdiac existenciu dovolacích dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) vytkol odvolaciemu súdu nedostatok riadneho odôvodnenia, arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť rozsudku aj vady v hodnotení dôkazov. Vo vzťahu k inému rozhodnutiu týkajúcemu sa tých istých strán sporu a skutkovo totožnej veci vedenej pod sp. zn. 29C/132/2014 na okresnom súde a pod sp. zn. 9Co/251/2018 na odvolacom súde namietol porušenie princípu právnej istoty a odopretie spravodlivosti. V detailoch dovolateľ namietol neexistenciu protiprávneho konania, pretože ako konateľ bol oprávnený uskutočňovať prevody finančných prostriedkov žalobcu. Tvrdil, že uskutočnenie prevodu nemožno stotožňovať so škodou a potom nemôže byť daná ani príčinná súvislosť. Zdôraznil, že jeho konanie podliehalo kontrole ostatných spoločníkov a konateľov, ktorí za spoločnosť konali simultánne s ním. Počas konania poukazoval na jednotlivé výpovede svedkov z konania sp. zn. 29C/132/2014, ktoré preukazovali ním tvrdené skutočnosti a s ktorými sa odvolací súd nezaoberal. Odvolací súd dokonca uviedol, že nemá byť zrejmé, ktoré dôkazy, na základe ktorých by došlo k nedostatočnému zisteniu skutkového stavu, súd podľa názoru žalovaného na jeho návrh nevykonával. Odvolaciemu súdu dovolateľ vytkol, že dostatočne neskúmal rozsudok súdu prvej inštancie vo svetle odvolacích námietok a argumentov, ktoré vyšli v konaní najavo, nedostatočne vyhodnotil dôkazy. Poukázal na to, že v dvoch absolútne totožných právnych veciach, kde jediným rozdielom je výška uplatnenej pohľadávky, došlo k dvom diametrálne odlišným súdnym rozhodnutiam. V konaní sp. zn. 9Co/251/2018 odvolací súd žalobu postavenú na totožných základoch zamietol, v prejednávanej spore bola žalovaná suma priznaná. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu sp. zn. 9Co/251/2018 bolo podané dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 12. augusta 2020 sp. zn. 9Cdo/71/2020 rozhodol tak, že dovolanie odmietol. Dovolateľ nenamietal, že odvolací súd nie je viazaný rozhodnutím v právnej veci sp. zn. 29C/132/2014 (v ktorom súd prvej inštancie vyhovel žalobe, ale odvolací súd jeho rozhodnutie zmenil a žalobu zamietol, pretože nebol preukázaný vznik škody). Odvolací súd v prejednávanej spore ale uviedol, že malo ísť o iný nárok a odlišný skutkový stav a vykonané dôkazy. Svoj odklon odvolací súd od uvedeného rozhodnutia neodôvodnil.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v konaní bol výber sumy 180.000,- eur žalovaným dňa 22.12.2009 z účtu žalobcu nesporne preukázaný tak, ako bolo preukázané, že žalovaný čiastku 150.000,- eur z tejto sumy nevyúčtoval ani nevrátil. Súdy správne právny vzťah posúdili podľa noriem obchodného práva. V konaní bolo preukázané protiprávne konanie žalovaného (§ 135a ods. 1 Obchodného zákonníka) aj vznik škody na strane žalobcu; poukázal na svedeckú výpoveď Ing. Šurinu. Rozhodnutie krajského súdu vo veci sp. zn. 9Co/251/2018 žalobca považuje za nesprávne; v tejto súvislosti žalobca poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/196/2009, 5Cdo/385/2012 a 4MCdo/15/2010. Navrhol odmietnutie dovolania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či

sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

6.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

7. Princíp právnej istoty je imanentnou súčasťou generálneho ústavného princípu právneho štátu. Ústavný súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 87/93 formuloval základnú zásadu, podľa ktorej obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (obdobne viď PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Rovnako Civilný sporový poriadok v čl. 2 ods. 1 základných princípov stanovuje, že ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. V odseku 2 definuje právnu istotu ako stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. V náleze sp. zn. IV. ÚS 300/06 ústavný súd uviedol: „Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty, ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie“. Atribúty princípu právnej istoty vysvetlil Ústavný súd Slovenskej republiky aj v náleze sp. zn. I. ÚS 564/2012 z 29. mája 2013. Konštatoval, že diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je podľa záverov ústavného súdu ústavne neutržateľná (PL. ÚS 21/00, III. ÚS 328/05).

8. K námietkam žalovaného týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku súdov nižších inštancií treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neutržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Medzi princípy vylučujúce ľubovôľu pri rozhodovaní patrí aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery,

ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

9. Dovolateľ tvrdil, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku precízne neuviedol všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie vo veci samej, súdy sa dostatočne nezaoberali naplnením predpokladov zodpovednosti za škodu ani svedeckými výpoveďami a nevysporiadali sa s argumentmi žalovaného. Arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu videl v tom, že odvolací súd neodôvodnil odklon od rozhodnutia Okresného súdu Košice II vo veci sp. zn. 29C/132/2014.

10. Po preskúmaní obsahu súdneho spisu a odôvodnení rozsudkov okresného a odvolacieho súdu dovolací súd dospel k záveru, že rozsudky súdov nižších inštancií spĺňajú vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 CSP, preto ich nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojoľné). Odôvodnenie rozsudkov zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosť jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnení rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Súdy nižších inštancií ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdili a náležite vyhodnotili. Argumentácia okresného aj odvolacieho súdu je koherentná a ich rozhodnutia konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v nich zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospeli sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Žalovaný v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred súdmi nižších inštancií. Dovolateľ riadne neuviedol, ktoré konkrétne skutočnosti dôležité pre meritórne rozhodnutie súdy vo svojich rozhodnutiach neuviedli. Protiprávne konanie žalovaného pri výkone funkcie konateľa žalobcu pri poukázaní nezúčtovanej čiastky 150.000,- eur na jeho osobný účet okresný aj krajský súd videli v porušení jeho povinnosti konateľa obchodnej spoločnosti konať s odbornou starostlivosťou (§ 135a Obchodného zákonníka), čo vo svojich rozhodnutiach riadne uviedli (odvolací súd v ods. 2. obsahujúcom zhrnutie dôvodov okresného súdu a v ods. 15. obsahujúcom odôvodnenie rozhodnutia o odvolaní). Prevodom uvedenej čiastky bez jej zúčtovania (žalovaný na jednej strane tvrdil, že išlo o splatenie časti pôžičky, na druhej strane uvádzal, že účel pôžičky nevie preukázať, resp. mohlo ísť o jeho odmenu) alebo bez jej vrátenia došlo k zmenšeniu majetku žalobcu, teda k vzniku škody v príčinnej súvislosti s uvedeným konaním žalovaného, čo tiež súdy nižších inštancií vychádzajúc z § 373 a nasl. Obchodného zákonníka vo svojich rozhodnutiach uviedli. Aj s výpoveďami relevantných svedkov G.. P. Š. a G.. P. P. (z konania sp. zn. 29C/132/2014 okresného súdu) sa súdy nižších inštancií vypořádali (ako napovedá ods. 2. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu); dovolateľ pritom neuviedol, ktorými výpoveďami svedkov z konania vedeného pod označenou spisovou značkou sa odvolací súd mal zaoberať a nezaoberal sa.

11. Ak dovolateľ odvolaciemu súdu vytkol, že neodôvodnil svoj odklon od záverov súdov vyslovených v konaní sp. zn. 29C/132/2014 a neuviedol, v čom spočíva odlišnosť uvedeného konania, rozhodnutiami vydanými v uvedenom prvostupňovom ani odvolacom konaní odvolací súd z dôvodov uvedených nižšie nebol viazaný, preto nebol povinný ani odpovedať na túto odvoláciu námietku žalovaného.

12. Pre účely ďalšieho výkladu dovolací súd (so zreteľom na dovolaciu argumentáciu žalovaného) uvádza, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky,

vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 01.01.1993 pod pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 06. marca 2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) ako judikát R 71/2018]. S prihliadnutím na čl. 3 CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. októbra 2017 sp. zn. 6Cdo/129/2017).

13. Dovolateľ tvrdil neodôvodnenie odklonu okresného a krajského súdu od záverov, ktoré boli prezentované v inom konaní, vedenom medzi tými istými stranami na okresnom súde pod sp. zn. 29C/132/2014, na odvolacom súde pod sp. zn. 9Co/251/2018 a na najvyššom súde pod sp. zn. 9Cdo/71/2020. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 12. augusta 2020 sp. zn. 9Cdo/71/2020 vyplýva odmietnutie dovolania žalobcu RDB s.r.o. so sídlom Moldava nad Bodvou proti žalovanému G.. F. X. v spore o náhradu škody 25.500,- eur vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 29C/132/2014 a na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 9Co/251/2018. Z dôvodov uznesenia je zrejmé, že odvolací súd rozsudkom zo 17. apríla 2019 zmenil rozsudok okresného súdu z 28.02.2018, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 25.500,- eur spolu s 9 % úrokom z omeškania a náhradou trov konania, a to tak, že žalobu zamietol a nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu priznal žalovanému. K zmene rozsudku súdu prvej inštancie pristúpil odvolací súd pre nesprávne právne posúdenie, pokiaľ za škodu považoval okresný súd výšku pohľadávky evidovanú žalobcom voči žalovanému. Žalobca existenciu škody preukázal potvrdením spoločnosti CREDIT AUDIT s.r.o. zo 04.06.2013, vydaným pre účely § 12 ods. 2 písm. c) zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého žalobca vedie pohľadávku voči žalovanému vo výške 25.500,- eur s doloženým dôvodom vzniku, zaúčtovanú v spoločnosti v súlade s účtovnými predpismi. Existencia pohľadávky sama osebe podľa odvolacieho súdu neznamená, že žalobcovi vznikla škoda. Nebola teda splnená podmienka preukázania vzniku škody ani podmienky vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu. V dovolacom konaní žalobca ako dovolateľ namietol nesprávny a svojvoľný výklad ustanovení Občianskeho zákonníka, ktorými odvolací súd odôvodnil právny záver pri zamietnutí žaloby. Dovolací súd skonštatoval, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu by (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch. Odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu. Dovolací súd uviedol, že len pre nesúhlas s týmito závermi zo strany žalobcu nemožno považovať rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne, popierajúce účel a význam právnej normy v danom kontexte preukázania a v tomto smere i unesenie dôkazného bremena podmienky vzniku náhrady nároku na náhradu škody (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka). Najvyšší súd dovolanie žalobcu ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné (§ 447 písm. c/), odmietol.

14. Z uvedeného je zrejmé, že predmetom súdneho konania medzi žalobcom a žalovaným vedeného pod sp. zn. 29C/132/2014 okresného súdu a na neho nadväzujúceho odvolacieho a dovolacieho konania bol občianskoprávny nárok na náhradu škody a predmetom dokazovania bolo naplnenie atribútov zodpovednostného právneho vzťahu daných v Občianskom zákonníku. Odvolací súd mal preukázaný vznik pohľadávky, nie však existenciu škody ako podmienky vzniku zodpovednosti žalovaného za

škodu. Dovolací súd vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod správnosť tohto záveru nepreskúmal.

15. V prejednávanej spore súdy zistili porušenie právnej povinnosti žalovaného ako konateľa žalobcu uloženú mu v § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka (podľa prvej vety ktorého sú konatelia povinní vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov), v príčinnej súvislosti s ktorým vznikla žalobcovi škoda vo výške žalovanej sumy. Ani v tomto prípade správnosť právneho posúdenia sporu (ktorým je potrebné rozumieť činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu) ako dovolací dôvod uplatnená relevantným spôsobom nie je. Dovolací súd potom konštatuje, že z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP odvolací súd vzhľadom na rozdielne skutkové zistenia (porušenie povinnosti žalovaného ako konateľa právnickej osoby) nemal povinnosť odôvodniť odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

16. Vzhľadom na neopodstatnenosť námietky dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného je v tejto časti prípustné podľa § 420 písm. f) CSP, avšak nie je dôvodné, preto rozhodol o jeho zamietnutí podľa § 448 CSP.

17. Nakoľko dovolateľ deklaroval, že podáva dovolanie aj z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, dovolací súd posudzoval dovolanie aj z hľadiska tohto zákonného ustanovenia, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku), ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, ktorú už dovolací súd riešil, ale v jej riešení senátmi dovolacieho súdu sa prezentuje nejednotnosť (právne názory senátov dovolacieho súdu sa pri jej riešení neustálili a nezjednotili) brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prípade, ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ označením konkrétnych (odlišných, napríklad aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí dovolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. V rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/78/2017 najvyšší súd doslovne uviedol, že v takom prípade je dovolateľ „povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery)“.

18. Dovolací súd napriek tomu, že dovolanie posudzoval podľa jeho obsahu konštatuje, že dovolateľ právnu otázku (nie skutkovú) relevantnú z hľadiska § 421 CSP riadne nevymedzil.

19. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie v časti namietajúcej vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

20. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.